

TİCARİ HAVA TAŞIMA İŞLETMELERİ YÖNETMELİĞİ (SHY-6A)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, iç ve dış hatlarda tarifeli ve/veya tarifesiz seferlerle ücret karşılığında yolcu ve yük veya sadece yük taşımak üzere kurulmuş veya kurulacak ticari hava taşıma işletmelerine ruhsat verilmesi, verilen ruhsatın askıya alınması veya iptal edilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve bu işletmelerin, sahiplerinin ve personelinin taşınması gereken nitelikleri, görevlerini ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; ticari hava taşımacılığı yapmak üzere kurulacak işletmelerle bu işletmelerde görev yapan/yapacak yönetici ve teknik personeli ve bu işletmelerde pay sahibi olan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 18 inci, 19 uncu, 20 nci, 21 inci, 22 nci, 23 üncü ve 24 üncü maddelerine ve **(Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer) 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin (Değişik ibare:RG-6/3/2020-31060) 437 nci ve 441 inci maddelerine** dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı,
- b) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,
- c) **(Değişik:RG-20/8/2016-29807)** Bİ/BİST: Borsa İstanbul Anonim Şirketini,
- ç) CEN: Avrupa Standartlar Komitesini,
- d) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı,
- e) ETOPS: İki motorlu uçaklar tarafından gerçekleştirilen uzatılmış menzil operasyonlarını,
- f) FDM: Uçuş veri izlemesini,
- g) FODA: Uçuş operasyonları veri analizini,
- ğ) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- h) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- ı) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredilebilir kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- i) Havayolu işletmesi: Koltuk kapasitesi yirmi ve üzeri olan uçaklarla yolcu taşımacılığı ile sadece yük taşımacılığı yapan ticari hava taşıma işletmelerini,
- j) Hava Taksi işletmesi: En fazla on dokuz koltuk kapasitesine sahip hava araçları ile ticari hava taşımacılığı yapan işletmeleri,
- k) Havacılık işletmesi: Türk tescilli hava araçları ile ticari hava taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan işletmeyi,
- l) **(Değişik:RG-20/8/2016-29807)** Helikopter: Kaldırma kuvvetini havanın büyük ölçüde yatay eksen etrafında dönen bir veya daha fazla motorlu rotorla tepkisinden alan havadan daha ağır hava aracını,
- m) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- n) ISO: Uluslararası Standartlar Teşkilatını,
- o) İstasyon: İşletmecinin hava aracı işletimi ile ilgili faaliyetlerini gerçekleştirdiği ve hizmetlerini kullandığı tüm yerleri,
- ö) İşletme ruhsatı: Havayolu işletmecilerine ticari hava taşımacılığı yapabilmeleri için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce verilen belgeyi,
- p) İşletmeci: Ticari yolcu ve yük taşımacılığı yapmak üzere Genel Müdürlükten işletme ruhsatı almış limited veya anonim şirketleri,
- r) Kaptan Pilot: Uçuş süresince uçağın her türlü hareketinden sorumlu ve belirli ehliyete sahip pilotu,
- s) Kargo uçağı: Tamamı yük taşımak için düzenlenmiş uçağı,
- ş) Koltuk Kapasitesi: Onaylı tip sertifikasında belirtilen azami koltuk sayısını,
- t) LVO: Düşük görüş operasyonlarını,
- u) MNPS: Kuzey Atlantik Asgari Seyrüsefer Performans Spesifikasyonlarını,
- ü) Mülga Yönetmelik: 1/6/2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A)’ni,
- v) RNAV: Saha seyrüseferini,
- y) RNP: Gerekli Seyrüsefer Performansını,
- z) RVSM: Azaltılmış dikey ayırma minimumlarında operasyonu,
- aa) SMS: Emniyet yönetim sistemini,
- bb) Teknik Denetçi: Genel Müdürlük tarafından işletmecinin denetimlerini gerçekleştirmek için yetkilendirilmiş personeli,
- cc) Ticari hava aracı: Ticari hava taşımacılığı yapmak üzere Genel Müdürlükçe tescil edilmiş ve performans limitleri bu Yönetmelikte belirtilen limitleri ve özellikleri taşıyan hava araçlarını,
- çç) Ticari hava taşımacılığı: Sivil hava araçları ile ücret karşılığı yapılan yolcu ve yük veya sadece yük taşımacılığı,
- dd) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,
- ee) **(Değişik:RG-20/8/2016-29807)** Uçak: Uçuş sırasındaki kaldırma gücünü büyük ölçüde verilen uçuş durumlarında sabit kalan yüzeylerdeki aerodinamik tepkilerden alan havadan daha ağır motorlu hava aracını,
- ff) Uçuş ekibi: Hava aracının sevk ve idaresinden sorumlu kaptan pilot, pilotlar ve uçuş mühendisleri ile kabin memurlarını,
- gg) **(Ek:RG-20/8/2016-29807)** Kalite: Uyumluluk izlemeyi,
- ğğ) **(Ek:RG-6/3/2020-31060)** Uçuş İşletme: Uçuş Operasyonunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşletmecinin Yapısı, Şirketin Teşekkülü

Şirket sözleşmesi

MADDE 5 – (1) İşletmeci, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu gereğince şirket sözleşmesini hazırlar, ticaret siciline tescilini yaptırır, Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmasını sağlar ve şirket sözleşmesinin yayımlandığı Ticaret Sicil Gazetesinin bir suretini Genel Müdürlüğe sunar.

Şirket türü

MADDE 6– (1) Koltuk kapasitesi yirmiden az hava araçları ile ticari hava taşımacılığı faaliyetinde bulunacak işletmeler anonim veya limited şirket; sadece yük taşımacılığı faaliyeti veya koltuk kapasitesi yirmi ve daha fazla olan hava araçları ile faaliyette bulunacak işletmeler anonim şirket olarak kurulur ve işletme süresince bu hukuki yapılarını korurlar.

Faaliyet konusu

MADDE 7 – (1) Sadece yük taşımacılığı veya koltuk kapasitesi yirmi ve daha fazla olan hava araçları ile yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunacak işletmecilerin şirket sözleşmesinin amaç ve konu başlığı altında havacılık ve havacılıkla bağlantılı işler dışında bir çalışma alanına yer verilemez.

Ticari merkez

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmeliğe göre ticari hava taşımacılığı yapmak üzere kurulmuş veya kurulacak işletmecilerin ticari merkezleri Türkiye Cumhuriyeti Devleti sınırları içerisinde bulunur.

Paylar

MADDE 9 – (1) Ticari hava taşıma işletmeciliği yapacak şirketlerin;

a) Paylarının en az %51' inin nama yazılı olması,

b) Çoğunluk paylarının ve yönetim kurulu üyeleri ile oy hakkı çoğunluğunun ve kontrolünün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan paydaşlarda bulunması,

c) Kurucunun veya kurucu paydaşların, temsil ve ilzama yetkili yöneticilerinin 2920 sayılı Kanunun 18 inci maddesi ile belirlenen suçlardan kesin hüküm giymemiş olmaları, haklarında Mahkemece alınmış ve kesinleşmiş bir iflas veya konkordato kararı olmaması, gereklidir.

(2) Bİ'de veya uluslararası borsalarda işlem gören halka açık ticari hava taşımacılığı yapacak işletmelerin paylarının %51' inin nama yazılı olması şartı aranmaz. Ancak Bİ'de veya uluslararası borsalarda işlem gören hisselerin dışında kalan nama yazılı payların çoğunluğunun Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan paydaşlarda olması ve işletmeyi temsil ve idare etmeye yetkili şahısların çoğunluğunun Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olması zorunludur.

(3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti ve vatandaşlarının ortak oldukları şirketlerde bu paydaşlar Türk ortak olarak kabul edilir.

Pay devri

MADDE 10 – (1) Ön izin alan veya işletme ruhsatına sahip olan işletmelerin, mevcut hissedarlarından herhangi birisinin; nama yazılı hissesinin tamamını veya bir kısmını devretmesi, mevcut hisse oranını artırması işlemleri yapılmadan önce, Genel Müdürlükten izin alınması zorunludur. Ancak, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümleri saklıdır. İşletmeler tarafından, hisselerinin Bİ'de halka arzından önce Genel Müdürlükten izin alınır.

(2) Hisse devredilecek yeni pay sahibinden, kuruluş aşamasında kuruculardan ve hissedarlardan istenen tüm bilgi ve belgeler istenir.

(3) Ön izin alan veya işletme ruhsatına sahip olan işletmelerin paydaşları, paylarını 13'üncü maddede belirtilen kişilere devredemezler.

Dolaylı pay sahipliğinin tespiti

MADDE 11 – (1) Genel Müdürlükçe gerekli görülmesi halinde işletmecilerin sermayesindeki dolaylı pay sahipliği, işletmede pay sahibi bulunan veya pay devralacak tüzel kişi ortaklıklar ile varsa bunların tüzel kişi ortaklarının ortaklık yapıları zincirleme bir suretle gerçek kişilere ulaşıncaya kadar tespit edilebilir.

Birleşme, bölünme ve devralmalar

MADDE 12– (1) Ön izin alan veya işletme ruhsatına sahip olan işletmeciler, diğer bir işletmeci ile birleşmesi veya bütün aktif ve pasiflerini diğer bir işletmeciye devretmesi, bütün aktif ve pasifleri ile diğer bir işletmeciye devralması veya hava taşımacılık faaliyetlerinin bölünmesi işlemleri yapılmadan rekabet mevzuatı gereğince Rekabet Kurumundan izin gerekliliği halinde izin alınarak, gerekmemesi durumunda ön izin aşamasında istenen belgeler ve bir yıllık iş planı ile birlikte izin almak için Genel Müdürlüğe başvurur.

(2) **(Ek:RG-6/3/2020-31060)** Bu Yönetmeliğin 15 inci ve 16 ncı maddelerine göre ruhsatlandırılmış işletmelerin, bütün aktif ve pasiflerini diğer bir işletmeye devretmesi sonucunda işletme ruhsatının iptal edilmesi halinde bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında Genel Müdürlüğe sunulan Teminat Mektubu devralan işletmeye iade edilir.

Kurucu paydaşlar, paydaşlar, dolaylı paydaşlar, temsile yetkili yöneticiler

MADDE 13– (1) İşletmenin gerçek ve tüzel kişi kurucuları ve paydaşları ile tüzel kişilerde dolaylı paya sahip gerçek kişi paydaşların ve işletmenin tüzel kişiliğini temsil ve idare etmeye yetkili yöneticilerinin;

a) Ticari Hava Taşıma İşletmeciliği faaliyetinde bulunurken müflis veya konkordato ilan etmiş olması,

b) Koltuk kapasitesi yirmi ve daha fazla olan hava araçları ile ticari hava taşımacılığı faaliyetinde bulunan havacılık işletmesinde işletme ruhsatı iptali halinde, işletme ruhsatının, askıya alındığı tarihte veya iptal edildiği tarihte bu tüzel kişilikte doğrudan veya dolaylı olarak pay sahibi, yönetim kurulu üyesi, genel müdür ve/veya sorumlu müdür olması,

c) Sorumlu yönetici personel için yönetici onay belgesinin iptal edilmesinden itibaren iki yıldan fazla bir sürenin geçmemiş olması,

ç) 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan şartları sağlamaması,

halinde işletme ruhsatı talebi, paydaş ve yönetim kurulu üyeliği, sorumlu müdür veya sorumlu yönetici personel başvuruları kabul edilmez.

(2) Ön izin alan veya işletme ruhsatına sahip olan işletmecilerin, yönetim kurulu üyelerinde değişiklik olması halinde, değişiklik tarihinden itibaren on dört gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilmesi zorunludur. Yeni yönetim kurulu üyeleri ile ilgili yeni yönetim kurulu yapısını gösteren resmi belgeler ile Ek-2'de yer alan ön izin aşamasında istenen tüm bilgi ve belgeler Genel Müdürlüğe sunulur. Bu işlemler sonucunda yönetim kurulu yapısında bu Yönetmelik hükümlerinde öngörülen hususlara aykırılık olduğu takdirde Genel Müdürlük tarafından verilecek süre zarfında bu aykırılığın giderilmesi gereklidir. Aykırılığın süresi içinde giderilmemesi durumunda iki aylık süre ile işletmenin faaliyetlerinde kısmi sınırlamalar yapılır. İki ay içinde de aykırılığın giderilmemesi durumunda işletme ruhsatı askıya alınır veya iptal edilir.

(3) Payları Bİ veya uluslararası borsalarda işlem gören işletmelerde, borsada işlem gören payların dışında kalan paydaşlar için de bu madde hükümleri geçerlidir.

Yükümlülükler

MADDE 14 – (1) Ticari hava taşıma işletmesi, uçuş emniyet ve güvenliğinin tesisine yönelik olarak;

a) Gerçekleştirilecek operasyonun mahiyet ve kapsamına uygun şekilde yeterli sayıda uçucu, teknik ve idari personel istihdamının sağlanarak Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarında işletme adına girişlerinin yapılmasından,

b) İstihdam edilen personelin asgari gerekliliklerine ilişkin eğitim ve kontrollerinden geçirilmesinden ve asgari yeterliliklerinin sağlanmasından,

c) Sahip olduğu ruhsat kapsamına göre filosunda bulunması gereken asgari sayıda hava aracının bakım ve uçuşa elverişlilik gerekliliklerini sağlayarak hava araçlarını uçuşa elverişli durumda bulundurmaktan,

ç) Gerçekleştirilecek operasyonların ulusal ve uluslararası sivil havacılık mevzuatının asgari gerekliliklerine uygun olarak gerçekleştirilmesinden, sorumludur.

(2) İşletme ile bir başka işletme veya bakım kuruluşu arasında bir anlaşma yapılması durumunda, teknisyenlerin ticari hava taşıma işletmesinde istihdamı zorunlu değildir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme Esasları

Tarifeli ve tarifesiz seferlerle yolcu ve yük taşımacılığı yapacak hava yolu işletmeleri

MADDE 15 – (1) İç ve/veya dış hatlarda tarifeli ve tarifesiz seferlerle ticari hava taşımacılığı yapacak işletmecilerin Genel Müdürlük tarafından

yetkilendirilmesi gereklidir. Bu işletmelerin yetkilendirilmelerinde;

a) Filosunda koltuk kapasitesi yüz ve daha fazla olan uçaklar ile operasyon yapacak işletmelerin;

1) Mülkiyet veya kiralık olmak üzere en az beş adet uçağın Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gerekir.

2) İşletmenin, asgari on beş milyon ABD Doları ödenmiş sermayeye sahip olması zorunludur. Bu sermaye en fazla on beş uçak için yeterli olup mülkiyet veya kiralık ayrımı yapılmaksızın işletmenin filusunda adına kayıtlı bulunan on beş üzeri her bir uçak başına en az bir milyon ABD Doları karşılığı tamamı nakit ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir.

3) İşletmeci, filusunda bulundurması gereken uçak sayısı ve ödenmiş sermaye koşullarını yerine getirmesi halinde, filusunda daha az koltuk kapasitesine sahip hava aracı veya sadece kargo uçağı bulundurabilir. Bu hava aracı veya hava araçları için bu Yönetmelikte belirtilen koltuk ve kargo kapasiteleri dikkate alınarak ödenmiş sermaye ilave olarak aranır.

b) Filosunda koltuk kapasitesi en az yirmi en fazla dokuz olan uçaklar ile operasyon yapacak işletmelerin;

1) Mülkiyet veya kiralık olmak üzere en az iki adet uçağın Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gerekir.

2) Filolarında yüz ve daha fazla koltuk kapasitesine sahip uçak bulundurmaya talep etmeleri halinde, (a) bendinde veya 16 ncı maddede belirtilen işletmeciler için aranan koşulları sağlamaları gereklidir.

3) İşletmenin, asgari beş milyon ABD Doları ödenmiş sermayeye sahip olması zorunludur. Bu sermaye en fazla on uçak için yeterli olup, mülkiyet veya kiralık ayrımı yapılmaksızın işletmenin filusunda adına kayıtlı bulunan on üzeri her bir uçak başına en az beş yüz bin ABD Doları karşılığı tamamı nakit ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir.

4) İşletmeci, filusunda bulundurması gereken uçak sayısı ve ödenmiş sermaye koşullarını yerine getirmesi halinde, filusunda daha az koltuk kapasitesine sahip hava aracı veya sadece kargo uçağı bulundurabilir. Bu hava aracı veya hava araçları için bu Yönetmelikte belirtilen koltuk ve kargo kapasiteleri dikkate alınarak ödenmiş sermaye ilave olarak aranır.

Sadece tarifersiz seferlerle yolcu ve yük taşımacılığı yapacak hava yolu işletmeleri

MADDE 16 – (1) İç ve/veya dış hatlarda sadece tarifersiz seferlerle ticari hava taşımacılığı yapacak işletmecilerin Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmesi gereklidir. Bu işletmelerin yetkilendirilmelerinde;

a) Filosunda koltuk kapasitesi yüz ve daha fazla olan uçaklardan mülkiyet veya kiralık olmak üzere en az üç adet uçağın Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gerekir.

b) İşletmenin, on milyon ABD Doları ödenmiş sermayeye sahip olması zorunludur. Bu sermaye en fazla on uçak için yeterli olup mülkiyet veya kiralık ayrımı yapılmaksızın işletmenin filusunda adına kayıtlı bulunan on üzeri her bir uçak başına en az bir milyon ABD Doları karşılığı tamamı nakit ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir.

c) İşletmeci, filusunda bulundurması gereken uçak sayısı ve ödenmiş sermaye koşullarını yerine getirmesi halinde, filusunda daha az koltuk kapasitesine sahip hava aracı veya kargo uçağı bulundurabilir. Bu hava araçları için bu Yönetmelikte belirtilen koltuk ve kargo kapasiteleri dikkate alınarak ödenmiş sermaye ilave olarak aranır.

ç) İki uçağını Türk Sivil Hava Aracı Siciline kaydedtirerek uçuş faaliyetlerine başlamak isteyen işletmeciye, Genel Müdürlük tarafından yayımlanan ücret tarifesinde yer alan işletme ruhsatı bedelini %50 fazlası ile ödemesi koşuluyla bir yıl süreli işletme ruhsatı verilir. Alınan tarife farkı hiçbir sebeple işletmeciye iade edilmez. Bu durumda işletmecinin, en geç bir yıl içerisinde diğer uçağını da Türk Sivil Hava Aracı Siciline kaydettilmesi gereklidir. Bir yıl içerisinde üçüncü uçağın Türk Sivil Hava Aracı Siciline kaydettilmemesi durumunda işletmecinin işletme ruhsatı askıya alınır ve 3 ay süre verilir. Bu süre içerisinde üçüncü uçağın Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıt ettirilememesi durumunda işletme ruhsatı iptal edilir.

(2) İşletmelerin, tarifeli sefer yapmayı talep etmeleri halinde, 15 inci maddede belirtilen işletmeciler için aranan koşulları sağlamaları ve taleplerine yönelik fizibilite raporu hazırlamaları gereklidir. Bu koşulların sağlanması halinde işletme ruhsatı bu kapsamda değiştirilir.

Tarifeli ve tarifersiz seferlerle sadece yük taşımacılığı yapacak hava yolu işletmeleri

MADDE 17 – (1) İç ve/veya dış hatlarda tarifeli veya tarifersiz seferlerle filusunda tamamı sadece yük taşımacılığı yapmak amacıyla düzenlenmiş uçaklarla ticari hava taşımacılığı yapacak işletmecilerin Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmesi gereklidir. Bu işletmelerin yetkilendirilmelerinde;

a) Filosunda tamamı sadece yük taşımacılığı yapmak amacıyla düzenlenmiş uçaklardan mülkiyet veya kiralık olmak üzere en az iki adet uçağın Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gerekir.

b) İşletmenin, beş milyon ABD Doları ödenmiş sermayeye sahip olması zorunludur. Bu sermaye en fazla on uçak için yeterli olup, mülkiyet veya kiralık ayrımı yapılmaksızın işletmenin filusunda adına kayıtlı bulunan on üzeri her bir uçak başına en az beş yüz bin ABD Doları karşılığı tamamı nakit ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir.

c) Sadece yük taşımacılığı amacıyla faaliyette bulunan işletmelerin filolarında yolcu uçağı bulundurulamaz.

ç) İşletmelerin, ticari yolcu taşımacılığı yapmayı talep etmeleri halinde, 15 inci, 16 ncı ve 18 inci maddelerde talep edilen işletme türlerine yönelik aranan koşulları sağlamaları ve taleplerine yönelik fizibilite raporu hazırlamaları gereklidir. Bu koşulların sağlanması halinde işletme ruhsatı bu kapsamda değiştirilir.

Hava taksi işletmeciliği

MADDE 18 – (1) İç ve/veya dış hatlarda tarifeli ve tarifersiz seferlerle ticari hava taşımacılığı kapsamında hava taksi işletmeciliği yapacak işletmecilerin Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmesi gereklidir. Bu işletmelerin yetkilendirilmelerinde;

a) Filosunda en fazla on dokuz koltuk kapasiteli uçaklardan veya herhangi bir koltuk kapasitesine sahip helikopterlerden mülkiyet veya kiralık olmak üzere filusunda en az bir adet hava aracının Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gereklidir.

b) İşletmecilerin işletme ruhsatı kapsamında faaliyet gösteren her bir hava aracı başına en az iki yüz bin ABD Doları karşılığı tamamı nakit ödenmiş sermayeye sahip olması gereklidir. İki milyon ABD Doları karşılığı sermaye koşulunu sağlayan işletmelerde ilave sermaye şartı aranmaz.

c) İşletmelerin, filolarında yirmi ve daha fazla koltuk kapasitesine sahip uçak veya yük taşımacılığı yapmak amacıyla düzenlenmiş uçak bulundurmaya talep etmeleri halinde, 15 inci, 16 ncı ve 17 nci maddelerde talep edilen işletme türlerine yönelik aranan koşulları sağlamaları ve taleplerine yönelik fizibilite raporu hazırlamaları gereklidir. Bu koşulların sağlanması halinde işletme ruhsatı bu kapsamda değiştirilir.

Ortak hükümler

MADDE 19 – (1) 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerde belirtilen işletmeler için aşağıda belirtilen ortak hükümler uygulanır:

a) Türk Lirası sermayenin ABD Doları karşılığı, sermaye taksitlerinin nakit olarak ödenmiş olduğu günlerdeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınarak hesaplanır.

b) Ödenmesi gereken sermayenin tamamının öz kaynaklardan karşılanması ve ön izin alınmadan ödenmesi zorunludur.

c) 15/11/2005 tarihli ve 25994 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Hava Sahasında Uçuş Yapan Türk ve Yabancı Sivil Hava Araçlarının Yaptırması Gereken Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortası Yönetmeliği ile 15/11/2006 tarihli ve 26347 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti Sınırları İçinde İniş veya Kalkış Yapan Türk ve Yabancı Sivil Hava Araçları Mali Mesuliyet Sigortası Hakkında Yönetmelikte yer alan şartların karşılanması gereklidir.

ç) İşletme ruhsatı talebinde bulunan işletmenin, işletme ruhsatı aldıktan sonra uçuşlarından elde edeceği gelirler dikkate alınmaksızın en az üç aylık uçak kirası, yakıt, personel, bakım, sigorta, yer hizmetleri, havaalanları ve Eurocontrol gibi sabit ve operasyonel işletme giderlerini karşılayabilecek mali güce sahip olduğu ve gerektiğinde sermaye artırımında bulunabileceğine ilişkin belgelerin Genel Müdürlüğe ön izin aşamasında sunulması

gereklidir.

d) 15 inci ve 16 ncı maddelere göre ruhsatlandırılacak işletmecilerin asıl ruhsat aşamasından önce 500 000 ABD Doları değerinde kesin ve süresiz, limit içi banka teminat mektubunu Genel Müdürlüğe sunması ve işletme faaliyetleri süresince tam ve geçerli tutması gerekir. Söz konusu teminat mektubu Genel Müdürlükçe işletmenin uçuşlarının durdurulması, işletme ruhsatının askıya alınması veya iptal edilmesi veya işletme tarafından uçuşların durdurulması hallerinde yolcu taşıma taahhüdünü yerine getirememesi durumunda işletmecinin tüm borç ve mükellefiyetlerinden tamamıyla bağımsız olarak, Genel Müdürlükçe talep edildiği ve Bakanlık Makamınca uygun görüldüğü takdirde herhangi bir kanuni merasim ifasına, protesto keşidesine, hüküm alınması gerek olmaksızın ve herhangi bir itiraz ve def'i ileri sürülmeksizin Genel Müdürlük tarafından nakde çevrilir. İşletmelerin bu bentte sayılan sebepler ile taşıma taahhüdünü yerine getirememesi sebebiyle, tarifeli seferlerle taşımacılık yapan işletmeler için uçuşların durdurulduğu tarihten itibaren beş gün içerisinde; tarifesiz seferlerle taşımacılık yapan işletmeler için uçuşların durdurulduğu tarihten itibaren on gün içerisinde; Genel Müdürlükçe duyuruya göre uçuşlar başka bir hava yolu işletmesi tarafından gerçekleştirilebilir. Uçuşların durdurulduğu tarihten itibaren en geç iki ay içerisinde söz konusu uçuşları gerçekleştiren hava yolu işletmelerine, ilgili belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe müracaat edilmesi halinde taşıma bedelleri, nakde dönüştürülen teminat mektubundan ödenir. Bunun dışında işletme tarafından gerçekleştirilemeyen uçuşlar için yolculara ayrıca ödeme yapılmaz. İki aylık sürenin sonunda artan miktar olması halinde bu miktar hazineye gelir kaydedilir. Herhangi bir yolcu mağduriyeti yaşanmamış ve işletme ruhsatı iptal olmuş işletmelerden bu kapsamda alınan teminat mektupları da işletme ruhsatının iptal tarihinden iki ay sonra Genel Müdürlük talebi ve Bakanlık Makam oluru ile nakde dönüştürülerek hazineye gelir kaydedilir.

e) İşletme ruhsatı ve ruhsat kapsam değişikliği taleplerinde talep edilen ruhsata uygun olarak, her türlü gelir ve gider tahminlerini kapsayan bir fizibilite raporu, işletmeci tarafından hazırlanarak Genel Müdürlüğe sunulur. Fizibilite raporları, operasyonun en az ilk üç yılı için iş planlarını, nakit akış tablolarını ve hat bazında maliyetleri de kapsayacak şekilde detaylı olarak hazırlanır.

f) İşletmenin, operasyonlara başlama tarihinden itibaren 24 aylık dönem içerisinde oluşacak mevcut ve muhtemel yükümlülükleri karşılayabilecek mali güce sahip olduğunu gösteren belgeleri Genel Müdürlüğe sunması zorunludur.

g) İşletmenin ve paydaşlarının ticari faaliyetlerinden dolayı devlete vergi ve SGK prim borcunun olmaması gereklidir.

ğ) İşletme ruhsatı talebinde bulunan işletmenin veya büyük paydaşının Türkiye'de veya Türkiye'de muhabir bankası bulunan yurtdışındaki en az iki bankadan alınmış kredibilitesini gösteren referans mektubunun Genel Müdürlüğe ön izin aşamasında sunulması gereklidir.

h) İşletmeci adına tescil edilecek hava araçlarındaki gürlütlü düzeylerinin en az Uluslararası Sivil Havacılık Antlaşmasının Ek-16, 1. Cilt, 3 üncü veya 4 üncü Bölüm ile öngörülen gürlütlü limitlerine uygun olması gereklidir. Ayrıca, söz konusu hava araçlarının Milletlerarası Sivil Havacılık Antlaşması Ek-8'e uygun olarak düzenlenmiş ve Genel Müdürlükçe uygun görülecek bir tip sertifikasına sahip olmaları gereklidir.

i) (Mülga:RG-6/3/2020-31060)

j) Hava araçlarının koltuk ve kargo kapasitesi, üretici firma tarafından onaylı maksimum koltuk/kargo kapasitesi üzerinden hesaplanır.

k) Hava araçlarının arızı durumlar haricinde uçuşa elverişli durumda tutulması gereklidir. Hava aracının uçuşa elverişli olmadığı ve uçuş yapmadığı süre 6 aydan uzun olamaz.

l) İşletmecilerin bu Yönetmelikte istenen filosunda bulundurması gereken uçak sayısında eksilme olması halinde, işletmeciye en fazla 6 ay süre verilir. Verilen süre içerisinde istenen koşulları sağlayamaması ve/veya uçak sayısını tamamlayamaması halinde, verilen süre sonunda işletme ruhsatı 3 ay süre ile askıya alınır. Verilen askı süresi sonunda gerekliliklerin yerine getirilememesi halinde işletme ruhsatı iptal edilir.

1) (Ek:RG-20/8/2016-29807) Filosunda 50 ve üzeri hava aracı bulunan işletmelerin, filosundaki her 50 uçak için 1 adet uçağı işletme mülkiyetinde bulundurması zorunludur.

Organizasyon

MADDE 20 – (1) İşletmeci; 15 inci, 16 ncı, 17 nci ve 18 inci maddelerde belirtilen taşımacılık alanlarındaki gerekleri karşılayabilmek amacıyla uçuş işletme, yer işletme, eğitim, teknik ve mali konularda kendisinden istenen bilgi ve belgeleri, en geç yirmi dört saat içerisinde Genel Müdürlüğe sunabilecek imkânlarla sahip olması gereklidir. İşletme ayrıca, Genel Müdürlükçe yeterli görülecek bir organizasyon yapısı ile kalite sistemi ve emniyet yönetim sistemi kurar ve işletme faaliyetleri süresince aktif olarak muhafaza eder.

a) (Değişik:RG-24/3/2017-30017) İşletici tarafından, bir sorumlu müdür ve sorumlu müdüre doğrudan bağlı olmak üzere tüm organizasyonun sivil havacılık mevzuatı açısından sağlıklı bir yapıda olmasını ve sürekliliğini denetleme görevini üstlenebilecek, kalite ve emniyet sistemi yöneticisi görevlendirilir. Ayrıca, sorumlu müdüre karşı nihai olarak ilgili mevzuat açısından mesul olmak üzere, uçuş işletme, yer işletme, bakım, uçuş eğitim ve güvenlik konularından sorumlu yöneticiler görevlendirilir.

1) Söz konusu sorumlu yöneticilerin yeterlilikleri, Genel Müdürlük tarafından incelenerek uygun görülmesi halinde kabul edilir.

2) Genel Müdürlük, söz konusu sorumlu yöneticilere ilişkin kabul edilen yönetici kabul formlarını, yapılacak denetleme, inceleme veya değerlendirme sonucu iptal etmeye yetkilidir.

b) (a) bendinde belirtilen sorumlu yönetici personelin ve vekillerinin isimleri ile yetki ve sorumlulukları işletme el kitabında yer alır. Sorumlu yönetici personelin bulunmadığı durumlarda operasyon gözetiminin devamı için işletme el kitabında vekâlet ile ilgili ayrıntılı düzenlemeler yapılır. İşletme el kitabı Genel Müdürlük tarafından kabul edilir ve onaylanır. Bu yöneticiler, görev aldıkları konularda işletme sorumlu müdürü ile birlikte Genel Müdürlüğe karşı sorumludurlar.

c) İşletmede görev yapan yönetici personelden herhangi birisinin görevden ayrılması durumunda, işletme tarafından Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Bununla birlikte gerek işletme tarafından gerekse görevden ayrılan yönetici personel tarafından görev değişikliğine ve sebeplerine ilişkin olarak Genel Müdürlüğe en geç 1 ay içinde gerekçeli bilgi verilmesi gereklidir.

ç) İşletmecinin organizasyonunda görev alan sorumlu yöneticiler ile operasyonun mahiyet ve kapsamına uygun emniyetli ve güvenli operasyon için ihtiyaç duyulan teknik, uçucu ve idari personel sayısında eksilme olması halinde, işletmeci tarafından 45 günlük süre içerisinde Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip personel atamasının gerçekleştirilmesi ve söz konusu personele ait belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe bilgi verilmesi gereklidir. Bu süre içerisinde işletmecinin organizasyonunu tamamlayamaması halinde iki aylık süre ile işletmenin faaliyetlerine kısmi sınırlamalar getirilir. İki ay içinde de ayrılığın giderilmemesi durumunda uçuşları organizasyonunu tamamlayıncaya kadar geçici olarak durdurulur.

d) En fazla on dokuz koltuk kapasiteli hava araçlarıyla operasyon yapacak işletmelerde bu fıkranın (a) bendinde belirtilen ve sorumlu müdür dışında kalan yöneticilerden birisi birden fazla yönetici personel görevi üstlenebilir. Kalite ve Emniyet Sistem Yöneticisi görevlerinden birini üstlenen personel, Uçuş İşletmeden, Eğitimden, Yer İşletmeden, Bakımdan ve Güvenlikten Sorumlu Yönetici Personel görevlerinden birini üstlenemez. Bununla birlikte toplam personel sayısı yirminin altında olan işletmeler Yönetmelikte belirtilen nitelikleri sağlayan kalite ve emniyet deneticilerini istihdam eden ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlardan denetleme hizmeti satın alabilir. Bu kuruluşlara ilişkin düzenleme Genel Müdürlükçe ayrıca yapılır.

(2) (Ek:RG-24/3/2017-30017) İşletici, ekip planlamadan, kabin operasyondan, kabin eğitimden, operasyon kontrol merkezinden, kargo operasyonlarından, performanstan ve mali konulardan sorumlu personelin de nihai olarak ilgili mevzuat açısından sorumlu müdüre karşı mesul olmalarını sağlayacak bir organizasyon yapısı kurar.

Yönetici personel nitelikleri

MADDE 21 – (1) (Değişik:RG-6/3/2020-31060) İşletme tarafından atanan sorumlu yönetici personelden Genel Müdürlük tarafından yönetici kabul formu düzenlenenlerin uygun görülebilmesi için aşağıdaki şartların sağlanması gerekir:

a) Sorumlu müdür; işletcinin tüm operasyonlarının ve bakım aktivitelerinin Genel Müdürlük tarafından gerekli kılan standartlarda

sağlanmasından ilgili mevzuat kapsamında Genel Müdürlüğe karşı tam sorumluluğu olan, işletme içerisinde sivil havacılık kurallarının öngördüğü tüm birimlere erişim, denetleme ve konusu ile ilgili talimat verme yetkisi bulunan, ihtiyaç duyulan finansal yetki ile donatılmış şirketin genel müdürü veya genel müdüre doğrudan bağlı kişidir. Sorumlu müdürün, işletmeciden tarafından tanımlanan ilave şartları da yerine getirmek üzere harcama ve işletmeyi bu hususlarda tek başına temsil edecek yetkiye ve asgari beş yıl çalışma tecrübesine sahip olması gerekir. Sorumlu müdür, kalite ve emniyet sistem yöneticisi görevlerinden birini üstlenemez.

b) Uçuş işletmeden sorumlu yönetici personelin;

1) İşletcinin filosunda bulunan hava araçlarından en az birinde geçerli uçuş ekibi lisansına,

2) Havayolu işletmeleri için sivil havacılık alanında en az beş yıl kaptan pilot olarak çalışma tecrübesine,

3) Hava taksi işletmeleri için sivil havacılık alanında en az beş yıl pilot olarak çalışma tecrübesi, sorumlu kaptan veya kaptan pilotluk yetkisine,

4) Bununla birlikte, bu fıkranın (1) numaralı alt bendinde yer alan gerekliliğe istisna teşkil etmek üzere, sorumlu yönetici personelin uçuş ekibi lisansının geçerli olmaması durumunda işletici tarafından bir yardımcı personel görevlendirilecek olup, görevlendirilecek personelin, işletcinin filosunda bulunan hava araçlarından en az birinde geçerli uçuş ekibi lisansına,

sahip olması gereklidir.

c) Yer işletmeden sorumlu yönetici personelin;

1) Hava yolu işletmelerinde görev alacaklar için sivil havacılık sektöründe yer hizmetleri konusunda en az beş yıl sivil çalışma tecrübesine,

2) Hava taksi işletmelerinde görev alacaklar için en az üç yıl sivil havacılık sektöründe çalışma tecrübesine,

sahip olması gereklidir.

ç) Eğitimden sorumlu yönetici personelin;

1) İşletcinin filosunda bulunan hava araçlarından en az birinde geçerli uçuş ekibi lisansına,

2) Sivil havacılık sektöründe en az beş yıl pilot olarak çalışma tecrübesine,

3) Havayolu işletmeleri için işletcinin filosunda bulunan hava araçlarından birine ait geçerli bir tip intibak öğretmeni yetkisine,

4) Hava taksi işletmeleri için tip intibak, sınıf, alet veya uçuş öğretmeni gibi öğretmenlik tecrübesine,

sahip olması gereklidir.

5) Bununla birlikte, bu bendin (1) numaralı alt bendinde yer alan gerekliliğe istisna teşkil etmek üzere, sorumlu yönetici personelin uçuş ekibi lisansının geçerli olmaması durumunda işletici tarafından bir yardımcı personel görevlendirilecek olup, görevlendirilecek personelin, işletcinin filosunda bulunan hava araçlarından en az birinde geçerli uçuş ekibi lisansına, bu bendin (3) numaralı alt bendinde yer alan gerekliliğe istisna teşkil etmek üzere havayolu işletmeleri için ayrıca, sorumlu yönetici personelin işletcinin filosunda bulunan hava araçlarından en az birinde geçerli sentetik uçuş öğretmeni yetkisine ve görevlendirilecek yardımcı personelin de işletcinin filosunda bulunan hava araçlarından birinde geçerli tip intibak öğretmeni yetkisine,

sahip olması gereklidir.

d) Kalite sistem yöneticisinin;

1) Hava yolu işletmelerinde görev alacaklar için kalite konusunda en az iki yıl olmak üzere, sivil havacılık alanında beş yıl çalışma tecrübesine,

2) Hava taksi işletmeleri için kalite konusunda en az iki yıl olmak üzere sivil havacılık alanında asgari 2 yıl çalışma tecrübesine,

sahip olması gereklidir.

e) Emniyet sistem yöneticisinin;

1) Havayolu işletmeleri için emniyet yönetim sistemi konusunda en az iki yıl olmak üzere sivil havacılık alanında beş yıl çalışma tecrübesine,

2) Hava taksi işletmelerinde görev alacaklar için; sivil havacılık sektöründe ya da emniyet yönetim sistemi konusunda en az iki yıl çalışma tecrübesine,

sahip olması gereklidir.

f) Tek bir kalite ve emniyet sistemi yöneticisinin atanması durumunda;

1) Sorumlu yönetici personel, bu fıkranın (d) ve (e) bentlerinin ilgili gerekliliklerine sahip olacaktır. (d) ve (e) bentlerinde belirtilen gerekliliklerden yalnızca birisinin karşılanmadığı durumlarda, bahse konu pozisyon için ilgili gereklilikleri sağlayan yardımcı bir personel görevlendirilmesi gereklidir.

g) Güvenlik yöneticisinin nitelik ve tecrübesine ilişkin gereklilikler ayrıca düzenlenir.

ğ) Bakımdan sorumlu yönetici personelin tecrübe ve nitelikleri 20/12/2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M) ile düzenlenmiştir.

(2) Söz konusu yöneticilerin, bu maddede belirtilen nitelikleri, alınan lisans ve sertifikalarla belgelemesi zorunludur. Genel Müdürlük bu yöneticiler için ilave koşullar ve eğitim talep edebilir.

(3) İşletme tarafından, uçuş işletmeden, yer işletmeden, eğitimden, kalite sisteminden ve emniyet sisteminden sorumlu yönetici personelin ulusal ve uluslararası sivil havacılık mevzuatı ile işletme el kitabının ilgili kısımlarına hakim olması sağlanmalıdır. Bu konu Genel Müdürlük tarafından yapılan denetlemelerde değerlendirilir. Yapılan değerlendirme sonucunda yeterli görülmeyen yönetici personelin, yönetici kabul formu iptal edilebilir.

Lisanslı personel temini

MADDE 22 – (1) İşletmeciden, 10/1/1972 tarihli ve 14068 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Uçuş Harekat Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği, 6/6/2006 tarihli ve 26190 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği (SHY-1), 20/4/2012 tarihli Helikopter Pilotu Lisans Talimatı (SHT 2), 30/10/2013 tarihli ve 28806 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği (SHY-66)’nde, öngörülen esaslar kapsamında, operasyon tipine ve bölgeye göre gerekli eğitim, lisans ve sertifikaya sahip yeterli sayıda uçuş ekibi, teknik ve idari personel ile uçuş harekât personeli istihdam etmek, bunlara ait bilgi ve belgeleri Genel Müdürlüğe önceden sunmak ve bu belgeleri operasyon süresince güncel ve geçerli tutmakla yükümlüdür.

(2) İşletmeciden, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna ve bu Kanun kapsamında yayımlanan uygulama yönetmeliklerine uygun olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından izin almak koşulu ile geçici olarak yabancı uçuş ekibi ve teknik personel çalıştırabilir. Ancak, yirmi ve daha fazla koltuklu hava araçlarıyla ticari hava taşımacılığı yapacak işletmelerde, işletme ruhsatı tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde işletmede görev yapan pilotların, teknisyenlerin, uçuş harekât uzmanlarının ve kabin memurlarının çoğunluğunun Türk vatandaşı olması ve işletmecinin faaliyetlerinin devamı süresince bu koşulu muhafaza etmesi gereklidir.

(3) Ancak, ikinci fıkrada belirtilen izin dışında; yabancı uçuş ekibi ve teknik personel, Genel Müdürlük veya Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş bir kuruluş tarafından Sivil Havacılık Mevzuatı konusunda yapılacak Türkçe ve/veya İngilizce teorik ve/veya pratik sınavların her birinden 100 üzerinden en az 75 puan almak zorundadır. Bu sınavlar, EASA’ya tam üye olan ve JAR-FCL veya PART 66 lisansı düzenlemeye yetkili kılınmış ülkeler tarafından tanzim edilmiş olan lisanslı personele uygulanmayabilir. Bu personelin lisansları karşılıklılık esaslarına göre Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(4) 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun kapsamına girmeyen durumlarda; sadece yurt dışındaki operasyonlar sırasında Türkiye Cumhuriyeti tescilli uçaklarda görev alacak yabancı personel ile ilgili izinler Genel Müdürlük tarafından ayrıca değerlendirilir.

(5) Kabin ekibinin tamamının Türk vatandaşı olması esastır. Ancak dış hat seferlerde istihdam edilecek yabancı kabin ekibine ilişkin gereklilikler Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

(6) İşletmeciden gerek duyulması halinde bir başka işletme bünyesinde görevli olan pilotları ve kabin memurlarını çalıştırabilir. Konuya ilişkin gereklilikler Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

(7) Uçucu personelin uçuş görev ve dinlenme süreleri, Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirme Süreci, İnceleme Komisyonu

İnceleme komisyonunun teşkili ve görev süresi

MADDE 23 – (1) (Değişik:RG-20/8/2016-29807) İnceleme komisyonu, işletme ruhsatı taleplerini, mevcut işletme ruhsatlarının geçerliliğine yönelik herhangi bir uygunsuzluğu ve kapsamının değiştirilmesine yönelik talepleri değerlendirmek ve alınacak önlemleri belirlemek üzere Genel Müdürlük tarafından belirlenerek Bakan onayına sunulur.

(2) Genel Müdür komisyonun asli üyesi ve başkanıdır. Diğer üyeler ile iki yedek üye Genel Müdür Yardımcıları ve Daire Başkanları arasından Genel Müdür tarafından belirlenerek Bakan onayına sunulur.

(3) Komisyon üyelerinden birinin herhangi bir sebeple görevinden ayrılması halinde yedek üyelerden biri ayrılan üyenin yerine Genel Müdür onayı ile komisyon asli üyesi olarak seçilir.

(4) Asil üyelerden birinin bulunmaması halinde yedek üyeler, bulunmayan asil üyelerin yerini alır.

Komisyonun çalışma esasları

MADDE 24 – (1) İnceleme komisyonu, komisyon başkanının gerekli gördüğü hallerde toplanır.

(2) Komisyonun sekretarya işleri, Genel Müdürlük Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Toplanma ve karar alma esasları

MADDE 25 – (1) Komisyon, üye tam sayısı ile toplanır. Komisyon kararlarını oy çokluğu ve en az üç oy ile alır. Her üyenin bir oy hakkı vardır ve çekimser oy kullanılmaz. Komisyon kararına muhalefet şerhi koyan komisyon üyesi, gerekçesini yazılı olarak komisyon kararına eklemek zorundadır.

Komisyon inceleme esasları

MADDE 26 – (1) İşletmeci tarafından yapılan ön izin ve nihai işletme izni talepleri, aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak değerlendirilir;

a) Bu Yönetmelikte ve üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenen ve Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış olan dokümanlarda belirtilen idari, mali ve teknik nitelikler ile bilgi ve belgelerin yeterliliği,

b) Talep edilen işletmenin ülkenin ulaştırma, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına yapacağı katkı derecesi,

c) Bünyesinde görev yapan uçucu ve teknik personel sayısı, eğitimi ve temin durumu,

ç) Uçakların temin durumu.

d) **(Ek:RG-20/8/2016-29807)** İşletme hissedarları, temsile yetkili yöneticileri ve işletmede görev alacak sorumlu yönetici personelin sivil havacılık alanındaki tecrübelerinin uçuş emniyeti açısından değerlendirilmesi.

(2) **(Değişik:RG-20/8/2016-29807)** Komisyon, işletme ön iznini kısmen kabul edebilir, belirli şartlara bağlayabilir veya reddedebilir.

(3) Gerekli görülmesi halinde işletme ruhsatında bölge, ülke ve/veya hat bazında sınırlandırma yapılabilir.

İşletme ruhsatı verilmesi aşamaları

MADDE 27 – (1) İşletme ruhsatı verilmesi aşağıdaki aşamalardan oluşur;

a) Başvuru aşaması,

b) Ön izin aşaması,

c) Doküman uyum aşaması,

ç) Asıl ruhsat aşaması,

d) Denetleme aşaması,

e) Değerlendirme aşaması,

f) İşletme ruhsatı verilmesi aşaması.

Başvuru aşaması

MADDE 28 – (1) Yirmi ve daha fazla koltuk kapasitesine sahip hava araçlarıyla yolcu ve yük taşımacılığı yapacak işletmeler ile sadece kargo taşımacılığı yapacak işletmeler başvurularını Ek-1 de yer alan formun doldurulması suretiyle yaparlar. Hava taksi işletmeciliği yapacak işletmeler Ek-2 de yer alan bilgi ve belgelerle Genel Müdürlüğe başvuru yaparlar.

(2) Form, verilmesinden itibaren on beş gün içinde sivil havacılık mevzuatına uygun olup olmadığı yönünden incelenir ve değerlendirilir.

(3) Verilen bilgi ve belgelerin yeterli bulunmaması veya olumsuz değerlendirilmesi halinde; eksiklikler ile uygun görülmeyen konular sebepleri ile birlikte ayrıntılı şekilde yazılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

(4) Verilen bilgi ve belgelerin yeterli bulunması halinde, başvuru hakkında yapılacak değerlendirme toplantısının tarihi başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Toplantıya Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü/Sorumlu Müdürü ile işletmenin sorumlu yönetici personel adaylarının katılımı gereklidir.

Başvurunun incelenmesi

MADDE 29 – (1) Başvuru toplantısında aşağıda yer alan hususlar gerçekleştirilir;

a) Başvuru sahibi planlanan işletmeye yönelik hava aracı temini, personel istihdam ve eğitimi, hava aracı bakım sistemi, işletmenin mali gücü, müşteri temin durumu ve operasyon türü ile operasyon bölgesi ve benzeri hakkında detaylı brifing sunar,

b) Talep formunda yer alan bilgiler değerlendirilir. Herhangi bir değişiklik talep edilmesi halinde, talep formu yenilenir,

c) Planlanan işletmenin bu Yönetmelikte öngörülen hükümlere ve mali güce sahip olup olmadığı incelenir.

Talebin kabulü

MADDE 30 – (1) İşletme ruhsatı başvuru formundaki talebin uygun görülmesi halinde, yazılı olarak başvurunun kabul edildiği bildirilir.

(2) Kabul edilen işletme ruhsatı başvuru formu, kabul edilmiş tarihinden itibaren iki ay geçerlidir.

(3) Kabul edilen işletme ruhsatı başvuru formu, ön izin ve işletme izni için bir taahhüt niteliği taşımaz. Bu kabul, bütün hazırlıkların tamamlanması ve belgelenmesi halinde, işletme izninin verilebileceğini öngören bir belgedir.

(4) Genel Müdürlük tarafından işletme ruhsatı başvuru formu kabul edilmeden; ön izin için başvuruda bulunulamaz.

Ön izin aşaması

MADDE 31 – (1) Ön izin aşaması, Ek-2 de yer alan bilgi ve belgelerin Genel Müdürlüğe sunulması ile başlar. Ön izin talebi, Genel Müdürlükçe en fazla altmış gün içinde incelenir.

(2) Sunulan bilgi ve belgelerin yeterli bulunmaması veya olumsuz değerlendirilmesi halinde; eksiklikler ile uygun görülmeyen konular sebepleri ile birlikte yazılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

(3) **(Değişik cümle:RG-20/8/2016-29807)** Sunulan bilgi ve belgelerin yeterli bulunması halinde, inceleme komisyonu kararını müteakip verilen ön izin, başvuru sahibine yazılı olarak tebliğ edilir.

a) Verilen ön izinler, ön izin verildiğine ilişkin yazının işletmeye tebliğ tarihinden itibaren altı ay geçerlidir. Verilen ön izin süresi içerisinde gerekli hazırlıkların tamamlanarak asıl ruhsat talep dosyasının Genel Müdürlüğe sunulması gerekmektedir. Gerekli hazırlıkların tamamlanamaması halinde inceleme komisyonu tarafından kabul görülecek zorunlu nedenlerden dolayı, bir defaya mahsus olmak üzere ön izin süresi en fazla üç aya kadar

uzatılabilir.

b) Verilen ön izin süresi içerisinde, gerekli hazırlıkları tamamlamayan başvuru sahipleri, ön izin bitim tarihinden itibaren, en az bir yıl süreyle yeniden ön izin için müracaatta bulunamazlar.

c) Ön izin, işletme izni için bir taahhüt niteliği taşımaz. Bu izin, başvuru sahibinden talep edilen bütün hazırlıkların tamamlanması ve belgelenmesi halinde, işletme izninin verilebileceğini öngören bir belge mahiyetindedir.

ç) Ticari hava taşımacılığı yapabilmek için işletme ruhsatı alınmasına ilişkin bu Yönetmelik ile belirlenen şartlar, işletmecinin işletme ruhsatı alabilmesi için asgari şartlardır. Ön izin alınmadan bu şartların sağlanmış olması, işletmeciyi, ön izin veya işletme ruhsatı verilmesi için hak sahibi yapmaz.

d) Ön izin verilen yirmi ve daha fazla koltuk kapasitesine sahip hava araçları ile işletmecilik yapacak başvuru sahipleri, işletme ruhsatı verilmesi için gerekli tüm faaliyetleri, uçucu, bakım, yer ve idari personelin istihdam edileceği tarihleri, tüm personel için eğitimlerin nerede, nasıl, kim tarafından alınacağını, uçak ve tesis edinimlerini, el kitapları yazılmasını ve Genel Müdürlük incelemesine sunulmasını, teknik dokümanların temin edilmesini, Genel Müdürlük denetlemesine ne zaman hazır olunacağı tarihlerini içeren faaliyet takvimini hazırlayarak ön izin tarihinden itibaren en geç on iş günü içinde Genel Müdürlüğe sunar. Faaliyet takvimi, ön izin tarihinden itibaren en çok altı ayı kapsayacak şekilde hazırlanır.

(4) (Ek:RG-20/8/2016-29807) Ön izin, hava taksi işletmeleri için Genel Müdür, hava yolu işletmeleri için Bakan onayı ile yürürlüğe girer.

Doküman uyum aşaması

MADDE 32– (1) Doküman uyum aşamasında, Genel Müdürlük tarafından başvuru sahibinin faaliyetleri sırasında kullanacağı el kitapları ile diğer dokümanları incelenir, kabul edilir, onaylanır veya reddedilir.

(2) Aşağıda isimleri yer alan el kitapları ve dokümanlar Genel Müdürlüğe sunulur:

a) İşletme El Kitabı Bölüm A, B, C ve D,

b) Sürekli Uçuşa Elverişlilik Yönetimi El Kitabı,

c) Filodaki her bir tip hava aracı için ayrı olarak hazırlanmış Asgari Teçhizat Listeleri,

ç) Bakım Programı veya Programları,

d) Filoda bulunan tüm uçaklar için Ağırlık ve Denge Formları,

e) Güvenlik Planı,

f) Güncel üretici firma dokümanları,

g) (Değişik:RG-20/8/2016-29807) Yirmi ve daha fazla koltuk kapasiteli hava araçları ile yolcu ve yük taşımacılığı ve sadece yük taşımacılığı için; Kabin Ekibi El Kitabı, Kabin Ekibi Eğitimi El Kitabı, Emniyet El Kitabı ve Kalite El Kitabı,

ğ) Genel Müdürlükçe, işletmeler tarafından gerçekleştirilmesi planlanan operasyona özgü istenebilecek diğer dokümanlar.

Asıl işletme ruhsatı aşaması

MADDE 33– (1) Başvuru sahibi, Genel Müdürlük tarafından onaylanan faaliyet takviminde yer alan tüm faaliyetlerin ve doküman uyum aşamasının tamamlanmasını müteakip, ön izin bitim tarihinden önce Ek-3 te açıklanan işletme ruhsatı talep dosyasını Genel Müdürlüğe sunar. Sunulan işletme ruhsatı talep dosyası en geç doksan gün içinde Genel Müdürlükçe incelenir.

(2) Verilen bilgi ve belgelerin yeterli bulunmaması veya olumsuz değerlendirilmesi halinde, eksiklikler ile uygun görülmeyen konular sebepleri ile birlikte ayrıntılı şekilde yazılı olarak başvuru sahibine bildirilir.

(3) Verilen bilgi ve belgelerin yeterli ve uygun bulunması halinde, işletme kalite yöneticisi tarafından tüm alanları kapsayan bir iç denetleme yapılır. Bu iç denetlemede tüm alanların bulgusuz olduğu veya tespit edilen bulguların kapatıldığına dair detay denetleme raporunun sunulması akabinde başvuru sahibi Genel Müdürlük tarafından işletme ruhsatı yeterli denetlemesine tabi tutulur.

Denetleme aşaması

MADDE 34– (1) Denetleme aşamasında, başvuru sahibi tarafından planlanan faaliyetlerin etkinliği belirlenir. Tesis ve teçhizatın yeterliği kontrol edilir. Yasal düzenlemelere ve güvenli faaliyet gerekliliklerine uygunluk konusu incelenir.

(2) Bu amaçla başvuru sahibine, operasyon ve bakım konularında denetleme yapılır. Yapılan denetlemede, tespit edilen bulgular hazırlanan denetleme raporu ile başvuru sahibine bildirilerek düzeltilmesi talep edilir. Yapılan Genel Müdürlük denetlemesinde tespit edilen bulgular ile işletmenin yaptığı iç denetimde tespit edilen bulgular karşılaştırıldığında iç denetimin yetersiz olduğu sonucuna varılır ise kalite yöneticisinin değiştirilmesi Genel Müdürlük tarafından işletmeden istenebilir. Denetleme sonucunda tespit edilen bulguların giderildiğinin yerinde tespiti için gerekli görülen durumlarda Genel Müdürlük başvuru sahibine ilave denetlemeler yapabilir veya yapabilir.

(3) İşletmeci, denetleme esnasında her türlü kolaylığı sağlamak, Genel Müdürlük tarafından incelenmek üzere istenen tüm bilgi ve belgeleri sunmak zorundadır.

(4) Bu kapsamda yapılacak denetleme sırasında işletmenin organizasyonu ve uçuş işletme, yer işletme, teknik, eğitim, ticaret, finansman, kalite, emniyet, performans, uçuş harekât (dispeç), ekip planlama, kabin hizmetleri birimleri denetlenir. Denetleme esnasında; gerçekleştirilecek her uçuşun işletme tarafından hazırlanan el kitaplarında yer alan hükümlere göre yürütülüp, yürütülemeyeceği sivil havacılık kurallarına uygun olarak incelenir.

Değerlendirme aşaması

MADDE 35– (1) Denetleme aşamasının tamamlanmasını müteakip, işletme ruhsatı talep dosyası ve denetleme sonucunda hazırlanan denetleme raporu inceleme komisyonu değerlendirilmesine sunulur.

(2) Uygun bulunmayan başvurular sebepleri ile birlikte işletmeciye iade edilir.

(3) (Değişik:RG-20/8/2016-29807) Uygun bulunan başvurular inceleme komisyonu kararı müteakip onaya sunulur.

İşletme ruhsatı verilmesi aşaması

MADDE 36– (1) (Değişik:RG-20/8/2016-29807) İşletme ruhsatı verilmesi kararı hava taksi işletmeleri için Genel Müdür, hava yolu işletmeleri için Bakan onayı ile yürürlüğe girer. İşletme ruhsatının verildiği, kamuoyu ile ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlara bildirilir.

(2) İşletme Ruhsatının verilmesi sadece verildiği anda işletmecinin ve hava araçlarının emniyetli uçuş için uygun görüldüğünü belirtir ve hiçbir şekilde işletmecinin ve personelinin kurallara uyma ve emniyetli uçuş için sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) (Değişik:RG-20/8/2016-29807) İşletme ruhsatı, süresiz olarak verilir. Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat kapsamında istenilen gereklilikler karşılandığı sürece geçerlidir.

(4) İşletme ruhsatı verilen işletmeci, işletme ruhsatı ekinde yer alan işletme şartlarının dışında ve bu şartlara aykırı bir şekilde işletmecilik yapamaz.

(5) İşletmeci, işletme ruhsatında yer almayan herhangi bir hava aracını işletemez.

(6) İşletmecinin, işletme ruhsatı verilmesini müteakip en geç altı ay içerisinde uçuş faaliyetlerine başlaması gereklidir.

(7) İşletme ruhsatı verilen işletmeler bu Yönetmelikte yer alan şartları taşımak koşuluyla uçuş faaliyetlerine 3 aydan daha fazla süre ile ara veremez.

(8) İşletmelere verilecek işletme ruhsatı içeriği ve şekli, uluslararası sivil havacılık kuruluşları ve/veya organizasyonları ile uyumlu olması da göz önüne alınarak Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Bakım gereklilikleri

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmeliğe göre işletme ruhsatı alan ya da alacak olan işletmeler, 20/12/2012 tarihli ve 28503 sayılı Resmî Gazete’de

yayımlanan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M)'nin asgari gerekliliklerini sağlaması gereklidir.

Operasyon usul ve esasları

MADDE 38– (1) İşletme ruhsatı alan ya da alacak olan ticari hava taşıma işletmelerinin operasyonları sırasında uymaları gereken diğer hususlara ilişkin asgari gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Personel eğitim ve kontrolü

MADDE 39– (1) İşletmeciler, hizmetin uluslararası standartlarda sağlanması amacıyla operasyon tipine ve bölgesine göre işletmede görev yapan tüm personelin temel, tip, dönüşüm, tazeleme ve iş başı eğitim ihtiyaçlarını gidermek üzere işletme el kitapları içerisinde eğitim ve kontrol programlarını hazırlar ve gerçekleştirirler. Eğitimlere ilişkin gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Kalite ve emniyet yönetim sistemi

MADDE 40– (1) İşletmecinin, faaliyetlerini ulusal ve uluslararası mevzuatlarda belirlenen standartlara uygunluğunu sağlayacak bir kalite sistemi işletme tipine göre yapılandırılır ve uyarlanır. Kalite sistemi işletme ve bakım organizasyonunun bütünüyle bir parçasıdır. Tarafsız bir denetim sağlayabilmek için denetim fonksiyonları, işletme ve bakım yapısından bağımsız olarak oluşturulur.

(2) İşletmeci, operasyonlarına başlamadan önce, operasyon tipine ve bölgesine uygun olacak şekilde emniyet yönetim sistemi oluşturmak, 27.000 Kg.'dan ağır hava araçları için FDM ve/veya FODA sistemini işler hale getirmek ve arzi durumlar haricinde faaliyet süresince bu sistemleri aktif durumda bulundurmaya zorundadır. FDM sistemine ilişkin gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(3) İşletmeci, FDM ve/veya FODA sisteminden elde edilecek analizlerden faydalanarak uçuş emniyetini en üst düzeye çıkaracak önlemleri alır.

(4) Kalite yönetim sistemi ile emniyet yönetim sistemi, bütünüyle veya bütünüyle unsurlar olarak işletmeler bünyesinde ilgili tüm birimlerden tam bağımsız bir şekilde tesis edilir. Kalite ve emniyet yönetim sistemine ilişkin gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(5) **(Değişik:RG-16/4/2022-31811)** Bu maddenin altıncı fıkrasında anılan gerekliliği sağlayan işletmeler hariç olmak üzere; işletmecinin, faaliyetlerini ulusal ve uluslararası mevzuatta belirlenen standartlara uygunluğunu sağlayacak TSE, ISO veya CEN standartlarında bir kalite güvence sistemi oluşturması ve işletme ruhsatı aldığı tarihten itibaren en geç iki yıl içerisinde bunu Genel Müdürlüğe belgelemesi gereklidir. Bu süre içerisinde belgeleyemeyen işletmecilerin belgelerini alıncaya kadar işletme filolarına hava aracı eklenmesine izin verilmez.

(6) Tarifeli seferler ile yolcu ve yük taşımacılığı yapacak işletmeler işletme ruhsatı aldığı tarihten itibaren en geç üç yıl içerisinde IATA IOSA belgesi almak ve faaliyetleri süresince geçerliliğini korumaya zorundadır.

Özel yetkiler

MADDE 41– (1) Genel Müdürlük ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile ilgili diğer ülkelerin otoritelerinden özel izin alınmadıkça, patlayıcı ve tehlikeli maddeler taşınmaz.

(2) Genel Müdürlükten izin alınmadan işletmeler; RVSM, MNPS, LVO, ETOPS, RNAV, RNP ve benzeri özel yetki operasyonla gerçekleştirilemezler.

(3) Özel yetkilere ilişkin gereklilikler Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

Kiralama

MADDE 42– (1) Bu Yönetmeliğe göre işletme ruhsatı alan ticari hava taşıma işletmelerinin işletme ruhsatına sahip yerli ya da yabancı işletmelerin filolarında bulunan hava araçlarını kiralama veya bu işletmelere kendi hava araçlarını kiraya verme taleplerine ilişkin Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenleme yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **İnceleme ve Denetim**

İnceleme

MADDE 43– (1) Genel Müdürlük işletmelere ön izin ve işletme ruhsatı verilmesine ilişkin başvuruları inceler; ön izin ve işletme ruhsatı verilmesi ile ilgili belgeler üzerinde gerekli incelemeleri yapar.

(2) Genel Müdürlük, işletmeler tarafından düzenli ve/veya düzensiz olarak gönderilen her türlü bilgi/belge ile ihbar üzerine veya gerekli görülmesi halinde işletmelerden talep edilebilecek bilgi/belgeler üzerinde inceleme yapmaya yetkilidir.

Denetim

MADDE 44 – (1) Genel Müdürlük veya Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen denetim kuruluşları; işletmelere işletme ruhsatı verilmesi ve verilmesinden sonraki tüm faaliyetlerini denetlemeye yetkilidir.

(2) İşletmecinin faaliyetlerinin, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirlenen standartlara uygunluğu Genel Müdürlük tarafından haberli, habersiz veya ihbar üzerine gerekli görülmesi halinde denetlenir veya denettirilir.

(3) Genel Müdürlük, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci ve 30 uncu maddeleri ile **(Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)** 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci maddesi kapsamında uçuşları durdurmaya, işletme ruhsatını askıya almaya ve iptal etmeye yetkilidir.

(4) Sivil havacılık işletmeleri denetimlerine ilişkin uygulama esasları Genel Müdürlük tarafından ayrıca düzenlenir.

(5) İşletme tarafından ilk işletme ruhsatı alınmasından itibaren 3 ay içerisinde işletme kalite ve emniyet birimleri tarafından işletmenin tüm birimlerine denetim gerçekleştirilerek hazırlanan raporlar Genel Müdürlüğe gönderilir. Denetim raporlarının Genel Müdürlüğe ulaşmasına müteakip 1 ay içerisinde Genel Müdürlük tarafından işletmenin tüm faaliyetleri yerinde denetlenir.

Mali denetim

MADDE 45 – (1) Genel Müdürlük işletmecinin mali durumunu denetler veya denettirir. Gerekli hallerde düzeltici uyarılarda bulunur.

(2) İşletmeciler, Genel Müdürlük tarafından belirlenen mali tabloları, talep edilen sürelerde Genel Müdürlüğe sunmak zorundadır.

(3) İşletmeler tarafından Genel Müdürlüğe sunulan yıl sonu onaylı mali tablolara göre, işletmeler için bu Yönetmelik ile belirlenen asgari sermayenin öz varlık içerisinde mevcut olması gereklidir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamında ruhsatlandırılacak veya ruhsatlandırılmış işletmelerin finansal konularda denetlenmesine ilişkin esaslar Genel Müdürlük tarafından ayrıca belirlenir.

Bakım ve teknik denetim

MADDE 46– (1) İşletmelerin bakım sistemleri ile işletmenin filosunda yer alan hava araçlarının tüm bakım ve teknik denetimleri ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yapılır.

ALTINCI BÖLÜM **İdari Yapıtlar**

İdari yapıtlar

MADDE 47– (1) Bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe istinaden yapılacak düzenlemelerde belirtilen kurallara uymayan işletmelere **(Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer)** 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci maddesi ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci, 30 uncu ve 143 üncü

maddelerinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilen ticari hava taşıma işletmelerinde görevli pilot, kabin memuru, yükleme uzmanı, uçuş mühendisi, uçuş harekât uzmanı, teknisyen, mühendis, yer personeli, sorumlu yönetici personel ve sorumlu müdüre Genel Müdürlük tarafından verilen yönetici kabul belgesi, lisans, sertifika, yetki belgesi ve benzeri; Genel Müdürlük tarafından yapılan ya da yaptırılan denetimler veya incelemeler sonucunda tespit edilecek kusura istinaden en fazla 6 ay süre ile askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

(3) (**Değişik:RG-20/8/2016-29807**) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işletmelerin, 2920 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında yapılan operasyonel ve mali düzenlemelerin asgari gerekliliklerini karşılayamaması sebebiyle uçuş faaliyetlerinin durdurulması halinde, uçuş faaliyetlerinin durdurulduğu tarihten itibaren işletmeye asgari gereklilikleri yerine getirmesi için en fazla 6 ay süre verilir. Verilen süre sonunda asgari gerekliliklerin sağlanamaması halinde işletme ruhsatı iptal edilir.

(4) Bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe istinaden yapılan operasyonel ve mali konulardaki düzenlemelere göre yapılan denetim sonucunda uçuş emniyeti açısından sakınca görülmesi durumunda işletmenin uçuşları 5431 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci maddesine istinaden kısmen veya tamamen durdurulur ve işletmeye en fazla 3 ay süre verilir. Verilen süre içerisinde tespit edilen hususların giderilememesi durumunda işletmecinin işletme ruhsatı 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 30 uncu maddesine istinaden askıya alınır veya iptal edilir.

(5) Bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe istinaden yapılan düzenlemelere göre yapılan denetim sonucunda uçuş emniyetine doğrudan etki etmeyen ancak bu Yönetmelik ve üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenen koşulların bir kısmının kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde işletmeciye en fazla üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Verilen süre içerisinde eksikliklerini tamamlamayan işletmecinin uçuşları 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 27 nci ve 30 uncu maddesine istinaden durdurularak işletme ruhsatı askıya alınır. Verilen süre içerisinde eksikliklerini gideremeyen işletmecilerin işletme ruhsatları 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 30 uncu maddesine istinaden iptal edilir.

(6) Bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe istinaden yapılan düzenlemelere göre yapılan inceleme ve denetimler kapsamında işletmeler tarafından Genel Müdürlüğe kasten veya ihmalen yanlış ve/veya yanıltıcı bilgi verildiğinin tespit edilmesi halinde 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uyarınca ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulur.

YEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Uluslararası standartların güncellenmesi

MADDE 48– (1) İşletmelerin, ICAO ile üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlar ve EASA tarafından yayımlanan standartlarda oluşan yenilik ve değişiklikleri takip etmesi ve Genel Müdürlükçe aksi belirtilmedikçe işletme süresince uyum sağlaması esastır.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 49– (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 2920 sayılı Kanun (**Değişik ibare:RG-15/1/2019-30656 Mükerrer**) 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı İlgili İlişkili Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci maddesi, 4749 sayılı Kanun ile uygun bulunan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ve ilgili ekleri ile EASA mevzuatı hükümleri uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili gerekli alt düzenleyici işlemleri yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik ve atıflar

MADDE 50– (1) 1/6/2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği (SHY-6A) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte mülga Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Küresel salgın durumunda süre uygulamaları

EK MADDE 1 – (Ek:RG-6/1/2021-31356)

(1) Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın olarak ilan edilen durumlarda, uçuşlara ara verilmesi ya da uçuşların tamamen durdurulması halinde, bu Yönetmeliğe göre ruhsatlandırılmış havayolu ve hava taksi işletmelerine ilişkin olarak bu Yönetmelik kapsamında belirlenen ve ruhsatın geçerlilik koşullarını etkileyen süreler İnceleme Komisyonu tarafından uzatılabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumda uçuşlara ara verilmesi ya da uçuşların tamamen durdurulması halinde, bu Yönetmeliğe göre ruhsatlandırılmış havayolu ve hava taksi işletmelerinde, anılan durumun geçerli olduğu süre boyunca 45 inci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan şart aranmaz.

Ön izin almış mevcut işletmelerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce ön izin alarak işletme ruhsatı alma aşamasına gelmiş olan işletmelere, talep etmeleri halinde, mülga Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat verilir. Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren bir ay içerisinde talepte bulunmama halinde bu işletmelere bu Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) İşletmecilerin, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren;

a) 15 inci maddeye göre tarifeli ve tarifersiz seferlerle yolcu ve yük taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen işletmelerin ödenmiş sermayelerini en geç 3 yıl içerisinde,

b) 16 ncı maddeye göre tarifersiz seferlerle yolcu ve yük taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen işletmelerin ödenmiş sermayelerini en geç 3 yıl içerisinde,

c) 17 nci maddeye göre tarifeli ve tarifersiz seferlerle yük taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen işletmelerin ödenmiş sermayelerini en geç 3 yıl içerisinde,

ç) 20 ve 21 inci maddelerinde belirtilen koşulların en geç 3 ay içerisinde,

bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce ön izin alan işletmelerin, işletme ruhsatı alınmasını müteakip mevcut durumlarını birinci fıkrada belirtilen süreler içerisinde bu Yönetmeliğe uygun hale getirmesi gereklidir.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce tarifeli ve tarifersiz seferlerle ticari hava taşımacılığı yapan işletmelerin bu Yönetmeliğin yayımlanmasına müteakip birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde talep etmeleri durumunda ruhsat kapsamı tarifersiz olarak değiştirilir.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (d) bendine göre verilecek teminat mektubunun ilgili işletmeler tarafından en geç 6 ay içerisinde Genel Müdürlüğe sunulması zorunludur. Mülga Yönetmeliğe göre alınan teminat mektupları en geç 6 ay içerisinde işletmelere iade edilir. Bu Yönetmeliğin yayımlanmasından önce nakde dönüştürülmüş olan teminat mektuplarına, mülga Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde Genel Müdürlük tarafından uçuş durdurma, ruhsat askıya alma veya iptali ile mali konulara ilişkin herhangi bir süre verme durumu olan işletmelerin teminat mektupları işletmeye iade edilmez ve mülga Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapılır.

(5) Bu maddede belirtilen süreler içerisinde gereken koşulları sağlayamayan işletmecilerin uçuşları söz konusu gereklilikler karşılanıncaya kadar durdurulur.

(6) (**Ek:RG-20/8/2016-29807**) 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (l) bendine göre işletmelerin mülkiyetinde bulundurması gereken hava aracı

sayısını bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde sağlamaları gereklidir.

(7) **(Ek:RG-6/3/2020-31060)**Bu fıkranın yayımlandığı tarihten önce Genel Müdürlük tarafından onaylanmış Yönetici Personel Onay Belgesi (Form-4) geçerli olmaya devam edecektir. Bu fıkra yürürlüğe girmeden önce yönetici personel onayı için Genel Müdürlüğe başvuru yapılmış, ancak onaylanmamış adaylara, bu Yönetmelik gerekliliklerine göre işlem yapılır.

Uyum süreci

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-6/1/2021-31356)

(1) Ek 1 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen muafiyet, 2019 ve 2020 yılları yılsonu ve ara dönem mali tablolarını da kapsamak üzere uygulanır.

Muafiyet hükümleri

GEÇİCİ MADDE 4- (Ek:RG-16/4/2022-31811)

(1) 4749 sayılı 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago’da Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun kapsamında uyulması gereken standartların dışına çıkılmadan, salgın, savaş veya doğal afet gibi olağanüstü hallerde, bu Yönetmeliğin;

a) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi gereği en az beş adet uçağın Türk Sivil Hava Aracı Sicilinde adlarına kaydedilmiş olması gerekliliğinin en az üç adet olacak şekilde uygulanmasında,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi gereği asgari on beş milyon ABD Doları ödenmiş sermayeye sahip olması gerekliliğinin asgari altı milyon ABD Doları ödenmiş sermaye olacak şekilde uygulanmasında,

c) 19 uncu maddesinin (b) ve (l) bentlerinde yer alan gerekliliklerde,

ç) 22 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yabancı uçuş ekibinin sınav gerekliliğine ve beşinci fıkrasında yer alan kabin ekibinin tamamının Türk vatandaşı olması gerekliliğine,

d) 31 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında Ek-2’de yer alan bilgi ve belgeler ile üçüncü fıkrasının (d) bendinde talep edilen faaliyet takvimi gerekliliğine,

e) 33 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında Ek-3’te yer alan bilgi ve belgelerde,

f) 45 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan gerekliliklerde,

talep tarihinden itibaren azami 1 yıl süre ile muafiyet getirmeye bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesine göre teşkil edilen İnceleme Komisyonu 1/1/2023 tarihine kadar yetkilidir. Söz konusu muafiyetler, ilgili maddelerde yer alan gerekliliklerin yerine getirileceğine dair verilecek yazılı taahhüt ile Genel Müdürlükçe kabul edilecek bir takvime bağlı olarak verilir.

Yürürlük

MADDE 51 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

[Yönetmeliğin eklerini görmek için tıklayınız](#)

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
Tarihi	Sayısı	
16/11/2013	28823	
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
Tarihi	Sayısı	
1	20/8/2016	29807
2	24/3/2017	30017
3	15/1/2019	30656 Mükerrer
4	6/3/2020	31060
5	6/1/2021	31356
6	16/4/2022	31811